

ABIADURA HANDIKO TRENAK ESPAINIAKO GARRAIO SEKTOREAREN TRANTSIZIO EKOLOGIKOARI EGITEN DION EKARPENA: BIZI-ZIKLOAREN IKUSPEGIA

Tesiaren egilea: Andoni Kortazar García

Unibertsitatea: Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV-EHU)

Saila: Metodo Kuantitatiboak Saila

Tesi-zuzendaria: Gorka Bueno Mendieta eta David Hoyos Ramos

Tesiaren laburpena:

Ingurumen-krisi globala ezin da alde batera utzi, haren ondorio larriak begien bistakoak eta nabarmenak baitira, eta, beraz, jada ezin dira epe luzerako jarduerak bakarrik diseinatu; orainaldian eta premiazko neurriekin jarduten hasi behar da. Horrela, azken hamarkadetan bizkortu egin den batez besteko tenperatura globalaren igoerari eta klima-aldaketari erantzun koordinatu bat emateko Pariseko eta Glasgowko Akordioak erreferentzia globala bilakatu dira. Akordio horien arabera, helburua da «industriaurreko mailekin alderatuta munduko batez besteko tenperatura igoerak 2 °C-tik oso behera mantentzea». Ondorioz, Europar Batasuneko kideak berotegi-efektuko gasen (GHG) isuriak 1990. urtearekin alderatuta gutxienez % 55 murriztu behar dituzte 2030erako, eta 2050. urterako isurien neutraltasuna lortu behar dute. Espainiaren kasuan, 2030erako konprometitutako GHG isurien murrizketa % 23koa da.

Garraioaren sektorea GHGen igorle handienetako bat da Europan, eta isurketa horiek % 29 igo dira 1990etik 2018ra arte. Beraz, Europako garraio-sektorearen ingurumen- eta klima-inpaktuak mugatzeko egungo neurriak ez dira nahikoak izango Europar Batasuneko epe luzeko helburuak lortzeko. Garraioaren jarduerak klima-aldaketari egiten dion kaltea are gehiago mugatuko duten eta pertsonen eta salgaien mugikortasun iraunkorrera hurbilduko gaituzten neurri berriak behar dira. Horrela, ezinbestekoa da ingurumena gehien errespetatzen duten garraiobideak sustatzea. Batzuetan sektorearen trantsizio ekologikoan garraiobide nagusi gisa aurkeztu den Abiadura Handiko Trena (AHT) Europan eta munduan zehar erritmo azkarrean hedatzen joan da.

Tesi honek Bizi Zikloaren Azterketaren (LCA) metodologia aplikatu du ezaugarri desberdinak dituzten bi AHT proiektutan (Espainiako AVE sarea eta Euskal Ya Euskadin), haien bidez baliagarri osoan zehar, berotegi-efektuko gasen eta atmosferara egindako beste substantzia batzuen isuriei eta energia-kontsumoari dagozkien ingurumen-zamak aztertzeko.

AVE sareak eta Euskal Yak klima-aldaketa arintzeko eta energiarekiko mendekotasuna murrizteko duten gaitasuna ez da nahikoa egungo ingurumen-krisi globalaren testuinguruan, eta horrek GHG isuriak nabarmen murriztea eskatzen du.

Klima-larrialdiaren egungo testuinguruan, abiadura handiko garraio-azpiegituran inbertitzeko erabakiak aukera bakoitza kasuz kasu aztertzetik etorri behar dira, eta eskari nahikoa bermatzen dutenak baino ez dira egin behar; hori bai, eskari hori beste modu kutsatzaileagoetatik AHTra mugitzetik etorri behar da, eta ez eskari berria sortzetik. Baldintza horiek betetzen ez dituzten proiektuek ez dute hobekuntzarik ekarriko GHG eta energia-kontsumoari dagokienez; aitzitik, egoera okertuko dute eta nazioarteko akordioak betetzea eragotziko dute.